

ที่ ยธ ๐๔๐๖/๘๑๘๐

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/๑๐๗๔๘ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๓. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๔. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
 ๕. ตารางเปรียบเทียบ บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญและบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๖. รายการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
 ๗. หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น
 ๘. หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมาย
 ๙. แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญและกรอบระยะเวลาของ ร่างพระราชบัญญัตินี้

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) และ (๑๓) รวมทั้งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติในด้านการลดความเหลื่อมล้ำและการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับกับการบริหารราชการ กระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้มีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่มีภารกิจหน้าที่ตามกฎหมายฉบับดังกล่าว ได้ออกระเบียบปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้จนกระทั่งเมื่อได้มีการบังคับใช้และปฏิบัติมาช่วงเวลาหนึ่งพบว่าบทบัญญัติบางมาตราที่บัญญัติไว้ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน สภาพเศรษฐกิจ ภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับพยาน เช่น การไม่สามารถเปลี่ยนหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยานให้กับพยานที่อยู่ในมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยตามมาตรการพิเศษ รวมทั้งนิยามของพยานตามพระราชบัญญัติเดิมไม่ครอบคลุมผู้แจ้งเบาะแส ผู้ทำคำร้อง ผู้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์กับทางราชการ นอกจากนี้ มูลฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตลอดจนยังมีได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ และหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้พยานเกิดความเชื่อมั่น ได้รับความคุ้มครอง และได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ที่	เรื่อง	วันที่มีมติ	สาระสำคัญ
๑	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อนำความคิดเห็นตลอดจนปัญหาอุปสรรคจากการบังคับใช้กฎหมายมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม จนกระทั่งนำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เข้ารับการพิจารณาต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี

๑.๓.๒ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

๑.๓.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการตรวจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสร็จแล้ว ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมและกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้ว และต่อมาได้ดำเนินการจัดทำกรรับฟังความคิดเห็นตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา พยานบุคคลถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในการพิสูจน์ความจริงในทางอรรถคดีเพื่อนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองพยานถือเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับพยานว่าหากถูกข่มขู่ คุกคาม พยานสามารถใช้สิทธิร้องขอให้คุ้มครองความปลอดภัยจากหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานได้ ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายคุ้มครองพยานในคดีอาญาเป็นมาตรการหนึ่งที่สำคัญและเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการพิจารณา คดีอาญาให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายคุ้มครองพยานในคดีอาญา เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายสอดคล้องกับบริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และให้พยานมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยและมั่นใจในการให้ข้อเท็จจริงทุกขั้นตอนของการพิจารณาคดี จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วน

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “พยาน” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยานเกี่ยวกับการประเมินพฤติการณ์ ความไม่ปลอดภัยและการขยายระยะเวลาการคุ้มครองพยาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคสอง)
- (๓) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน เกี่ยวกับคดีความผิดที่พยานอาจได้รับความคุ้มครอง การจ่ายค่าเลี้ยงชีพ และเหตุที่อาจสั่งให้การคุ้มครองพยานสิ้นสุดลง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ (๒) และ (๓) และมาตรา ๑๐ และเพิ่มมาตรา ๑๒ (๖))
- (๔) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคุ้มครองพยานและกำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ และเพิ่มมาตรา ๑๓/๑)
- (๕) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗)

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการศึกษาเรื่อง การพัฒนากฎหมายคุ้มครองพยานในคดีอาญา ปี ๒๕๕๔ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ โดยเทียบเคียงกรณีศึกษาของต่างประเทศว่ามีความเหมาะสมกับสภาพสังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร และรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยาน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญานักวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อนำมาจัดทำแนวทางการแก้ไขกฎหมายคุ้มครองพยาน และร่างแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

๖. ผลกระทบ

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. จะส่งผลให้การคุ้มครองพยานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยพยานในคดีอาญาและบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองพยาน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและมีอิสระในการให้ข้อเท็จจริง และพร้อมที่จะเข้ามาเป็นพยานในคดีอาญามากขึ้น และทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญามีประสิทธิภาพ สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ส่งผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีต่อสังคม และทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการคุ้มครองพยานในคดีอาญามากขึ้น

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน ๘,๗๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับอัตราค่าจ้างที่ต้องใช้เป็นอัตราค่าจ้างคนที่ปฏิบัติในหน่วยงานตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เดิมจึงไม่ต้องมีอัตราค่าจ้างเพิ่ม

๘. ความเห็นของคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

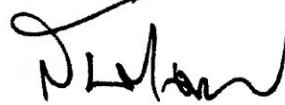
หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นชอบในหลักการของพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้งหมด ทั้งนี้ หลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว	✓		กระทรวงมหาดไทย เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีข้อสังเกตว่าในมาตรา ๑๐ (๓) หากสำนักงานคุ้มครองพยานจะดำเนินการขอเปลี่ยนเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก หรือขอให้นายทะเบียนสร้างรายการใหม่หรือสร้างตัวตนใหม่ในระบบฐานข้อมูลทะเบียนกลางและยกเลิกรายการบุคคลเดิมชั่วคราวให้พยานนั้นไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากติดขัดในข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๖ และมาตรา ๕๐

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรม จึงขอเสนอเรื่องร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๙๖๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๗๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sirima.b๒๐@rlpd.go.th